

START LEDENWER AKTIE 1972 HUMANISTISCH VERBOND

kelijkse uitgave van het
stisch Verbond
mber 1972

umanist

INGEZONDEN BRIEVEN

Ivoren toren

Tegen het feit dat de auteurs van het hoofdartikel in de Humanist van 15 augustus 1972 hun stuk met een anekdote hebben ingeleid, valt op zichzelf niets in te brengen. Dat de bewuste anekdote echter van omstreeks 10 jaar geleden dateert, blijft onvermeld, want dat zou immers afbreuk kunnen doen aan de al dus gewekte schijn van aktualiteit.

Het is dan ook niet mijn opzet om verder hierover te polemiseren, doch wel wens ik te signaleren de negatieve mentaliteit die de medicus karikaturaal voorstelt ten bewijze waarvan ik citeer uit een zeer recente advertentie van „Dennendal” waarmee gepoogd wordt een huisarts aan te trekken:

„Kortom: niet de arts van de ivoren toren, niet de arts die manipuleert met modellen, termen en pillen alleen”.

Deze attitude kan m.i. niet voldoen aan de kaak gesteld worden. De geschiedenis leert n.l. wel anders: het zijn immers juist de psychiaters, dus artsen, werkzaam in psychiatrische ziekenhuizen die aldaar psychologen, sociologen, maat-

schappelijke werkers, agogen en overige deskundigen bij het werk betrokken hebben om samen met hen in teamverband de patiënten te kunnen helpen. Deze realiteit staat wel ver af van het door sommigen geschetste beeld van de autoritaire arts in witte jas in de ivoren toren.

De vraag rijst in hoeverre deze vertekende voorstelling noodzakelijk is voor hun anders niet meer sluitend betoog.

M. L. Fuldauer
zenuwarts
Willem Arntsz Hoeve
Den Dolder.

Nixon

Een zinsnede als „Het lijkt me zinnvoller Nixon te elimineren dan een van onze pupillen” (= patiënt van Dennendal), voorkomend in „Humanist” van 15 augustus j.l., komt mij voor te zijn van iemand die nog weinig begrepen heeft van het wezen van de humanistische levenshouding.

Zij suggereert bovendien, dat wandaden slechts bevorderd, of het meest be-

vorderd worden, door één politicus, vertegenwoordigend een bepaald maatschappelijk systeem. Een (letterlijk) ondoordachte, geen enkel praktisch doel dienende uitspraak, en voor zover zij mocht beogen een theoretisch doel te dienen, dit doel voorbij schietend.

Zo'n uitspraak komt — bij mij althans — over als een tot niets verpflichtende grootspraak, die men liever niet zou aantreffen bij mensen, aan wie de zorg is toevertrouwd voor hulpbehoevende medemensen.

A. Gerits
Hilversum

Fluor (5)

De heer Birman eindigt zijn stukje in de Humanist van 15 aug. met een zeer rake opmerking. Wellicht had deze beter in het begin vermeld kunnen worden, de schrijver had zich er dan naar kunnen richten. Hij begaat n.l. dezelfde fout als vele voorstanders door af te gaan op krenten. Een grote meerderheid zou voor

Beginselverklaring

Aan de orde:

op de hoofdbestuursvergaderingen van 15 en 22 september.

Wegens het vele dat er aan de orde is — waaronder moeilijke zaken — is besloten in september vier keer te vergaderen. Gewoonlijk is het twee keer per maand en dan zou het 8 en 22 september zijn geweest, nu ook 15 en 29 september. Een agenda is enkele weken tevoren niet geheel te voorspellen; er blijven wel eens punten liggen van de vorige, zeker als er veel aktualiteiten zijn die niet tevoren geagendeerd kunnen worden. Maar met de volgende punten heeft men wel een goed idee. Voor 15 én 22 september dus.

Dr. A. J. Wichers,
Alg.-sekretaris

Beginselverklaring.

Het opstellen van een nieuwe beginselverklaring werd door het kongres 1971 terugverwezen naar het hoofdbestuur. Een aantal HB-leden heeft konsepten gemaakt, en het Presidium

(voorzitter, 2 ondervoorzitters, sekretaris en directeur) heeft daar een voorstel uit gemaakt. Bedoeling van de behandeling: tot een HB voorstel te komen voor het kongres 1973.

Vakatures HB.

Men moet tijdig beginnen na te gaan wie er bij het volgende kongres af zullen treden en dan kandidaten zoeken voor hun opvolging. Naar het zich laat aanzien zullen aftreden Roethof, De Ronde en Mevrouw Varkevisser. Er zijn al nieuwe namen genoemd en aan de afdelingen is gevraagd ook namen te noemen. Daar komt — hopen wij — geleidelijk wat op binnen; het punt zal nog wel een paar maal op de agenda moeten komen.

Relatie met de Humanistische Stichting voor de Geestelijke Volksgezondheid. Twee aspecten. Een is het algemeen aspect van het onderhouden van relaties met deelstichtingen die een eigen bestuur hebben. Het werken met een dergelijke opzet is nog vrij jong, zodat de praktijk enkele zwakke punten aanwijst, w.o. de eksakte positie van personeel. Het tweede aspect is dat een groot deel van het werk van deze stichting opgenomen gaat worden in een landelijk orgaan, het Nationaal Centrum voor Geestelijke Volksgezondheid. Wat is het overblijvende deel precies en hoe moet daarvoor gezorgd worden?

Hierover is uiteraard nauw contact met de HSGV.

Relatie met het Humanisties Jongeren Sentrum.

Dit Sentrum is geen deelstichting van het H.V. al heeft het hoofdbestuur wel enkele bevoegdheden t.a.v. het

HJS, én overige verplichtingen. Jongerenorganisaties plegen graag zelfstandig te zijn. Maar als de opstelling zo is als die van het HJS gedurende reeds geruime tijd, n.l. in de sfeer van het schotschrift bij een weinig konservatief en personeelsbeleid, dan moet de relatie wel op de agenda.

Nota penningmeester inzake personeelsbeleid en nota directeur over het sekretariaat binnen het Centraal Bureau. Een financieel-organisatorisch en sociaal punt, dat aan de orde komt in verband met het sekretariaat dat de directeur terzijde staat heden en terzijde zou moeten staan (gewenst).

Stand van zaken ledenwerfaktie. Een blijvend punt op de agenda en de voornaamste afzonderlijke oorzaak van het 4 x vergaderen in september. De aktie is van start en de vinger moet op de pols blijven.

Nogmaals: bestuursleden van afdelingen en gewesten kunnen de HB vergaderingen bijwonen en desgewenst een aktualiteit inbrengen. Doch gaarne 2 dagen tevoren aanmelden bij de directeur.

Dit is een proef die loopt tot en met december. Wij hopen dat die slaagt en dat ook dit de banden Utrecht-land nauwer.

Redaktie
Oetske Varkevisser
Kees Doets
Marten Hoekstra
Jan de Leede
Rob Tielman
Casper Vogel

Eindredaktie en
redaktiesekretariaat
Franklin van Galen Last

lay-out
Lody van Vloderp

druk: Lumax Utrecht

Redaktieadres
Oudegracht 152
Utrecht
tel. 030 - 318145

In Rekenschap:

DISKUSSIE HUMANISME SOCIALISME

Het septembernummer van **Rekenschap** is uit. **Rekenschap** is het door de humanistische stichting Socrates uitgegeven driemaandelijkse tijdschrift voor wetenschap en cultuur.

Hieronder geven wij een overzicht van de in dit nummer opgenomen artikelen.

Wanneer uw interesse gewekt is kunt u zich opgeven als abonnee bij de humanistische stichting Socrates, postbus 114, Utrecht. De abonnementsprijs bedraagt 20 gulden.

1. Van de redaktie:
Kansen voor de agressiviteit
Het toenemend geweld, zowel nationaal als internationaal, vormt een verontrustend probleem. Formalisme en wantrouwen lokken geweld uit — en nadat er „vernield, geslagen en vermoord is, gaat men met elkaar om de tafel zitten om na te gaan wat er aan gedaan kan worden”.
2. **Humanisme in de samenleving**
P. Spigt reageert met een omvangrijk opstel op artikelen van H. J. J. Lips over humanisme en socialisme. Lips antwoordt. Spigt sluit deze reeks af.
3. Mr. M. Knap schrijft over de **kinderwetten** en de problemen die er bestaan met betrekking tot het recht en de kindbescherming.
4. **Humanistische verkenningen**
door P. Krug. Een sterk gedocumenteerde inventaris van de discussies over o.m. welvaart en welzijn, automatisering, mystiek en mythe, de uitgangsgedachte, de mens van morgen.
5. Casper Vogel bespreekt het boek **Opkomst van een tegen-kultuur** van de hand van Theodore Roszak dat in

Hausmacher-humanisme

In het begin van de jaren vijftig kwam ik een oude kennis tegen, die me vroeg of ik voor het humanistisch opleidingsinstituut wat lessen wilde geven in de sociologie. Ik was toen veel jonger en de sociologie was dat ook. Ik stemde dan ook toe, in de overtuiging, dat het altijd goed was ergens sociologie te brengen.

Wat humanisme was, wist ik eigenlijk niet goed, maar veel zorg baarde me dat niet. Toen er dan gezegd werd, dat het weliswaar niet hoefde, maar dat het op prijs gesteld zou worden als ik lid werd van het verbond deed ik dat zonder gewetensbezwaar. Niet is een soort. Paris vaut bien une messe-sfeer, maar het leek me wel aardig. Natuurlijk wist ik wel, dat ik niet deugde voor verenigingslid, maar dat leek me vervelender voor het verbond dan voor mij.

Ik kende er trouwens wel wat mensen uit. Met Van Praag had ik op het lyceum in Dordrecht gezeten het jaar dat ik daar was. Heel veel had ik daar niet met hem te maken, want ik was een net binnen gelopen jongmaatje en hij was al iets hoogs. Maar hij leek me aardig. En er waren nog wat oude kennissen uit de NBAS, onze goeie ouwe jeugdbeweging. Het is een wat achterdeurachtige manier om lid van een vereniging te worden. Erg principieel is het niet gegaan. Ik ben ook nooit iets over humanisme gaan lezen of zo. Maar wat ik zo voor en na meemaakte en hoorde, vond ik wel acceptabel.

Eigenlijk geloof ik dat ik met de uitspraken van de humanisten in de loop van de jaren minder moeite heb gehad, dan met die van mijn andere winkeltjes, de C.P.N. en de P.v.d.A. Misschien heeft het humanisme in die jaren ook minder uitspraken gedaan, zelfs dat weet ik niet goed. Wat in ieder geval als een paal boven water staat, is dat al die jaren, dat ik in het verbond heb rond gescharreld (ik realiseer me met verbazing hoeveel dat er al weer zijn), ik het met de mensen goed heb kunnen vinden. Het was een slag mensen waarbij ik me thuis voelde, waarmee je vanzelf contact had. Ik verwachtte ook niet, dat ze héél bijzonder zouden zijn, of zelfs maar geestverwanterig, en zoals u weet, kan afwezigheid van illusies

een heel goede basis voor een huwelijk zijn.

Wat ik als lid gedaan heb, in het H.O.I., Socrates, of Rekenschap is niet om over naar huis te schrijven. Ik wil niet zeggen, dat het alleen aan mij lag, het was hier en daar wel een wat klunzige affaire. Als ik het al geprobeerd heb, dan is het me in ieder geval niet gelukt daar veel verandering in te brengen. Dat hangt ook samen met mijn Hausmacher-humanisme.

Hausmacher-humanisme is mijn eigen gemaakt humanisme. In dit geval houdt dat in, dat als ik ergens binnen kom, de zaken bekijk en vind dat ze het beter anders kunnen doen, ik alle vrijheid heb, gevraagd of ongevraagd, daar kond van te doen. Omgekeerd hebben de betrokkenen zelf alle recht er naar te luisteren, of zich er niets van aan te trekken. Tenslotte, als ze zich niet iets

P. Thoenes

van mijn mening aantrekken, heb ik weer het recht de zaak vaarwel te zeggen. Dit alles in wederzijdse vrijheid. Ik moet wel zeggen, dat ik het bij voorkeur zo doe, maar dat dat niet altijd goed valt. Men spreekt dan over gebrek aan trouw en solidariteit. Er zijn dan blijkbaar verwachtingen geweest, die ik me niet gerealiseerd heb.

In mijn hausmacher zit dus nogal een flinke portie impertinentie en individualisme. Of dat echt bij het „ware” humanisme hoort, weet ik niet. Want dan wou ik eigenlijk zeggen: ik was de vorige week nog niet klaar, wilde daar nog aan toevoegen, dat ik wilde daar nog aan toevoegen, dat ik alleen maar hausmacher verkoop. Iets anders heb ik niet in voorraad. Het aardige van hausmacher is, dat het recept zich wijzigen kan. Dat zullen we dan wel zien.

1968 is verschenen en in 1971 werd vertaald.

6. P. Krug schrijft in een rubriek, die studies uit buitenlandse tijdschriften bespreekt, over **Kommunikatiemiddelen en geweld en over stereotiepe opvattingen over ras en nationaliteit**.
7. In de vaste rubriek **Notities van een lezer** refereert P. Spigt over de correspondentie van Shaw, over P. J. Beronicus, over L. W. Nauta, over het begrip dialektiek en over ethische probleemstelling.

in dit nummer:

HV start ledenwerfaktie
pag. 4

Wereldwinkel Arnhem
pag. 6

De baas kan afvloeien
pag. 7

Humanistisch Verbond start ledenwerfaktie

Vanavond gaan wij van start met de ledenwerfaktie voor ons Humanistisch Verbond.

Alvorens nader op die aktie in te gaan, lijkt het nuttig de noodzaak van die aktie onder de loep te nemen.

Daarbij komen allereerst de volgende kernvragen aan de orde:

Waar staat dat Verbond voor?

Wat doet dat Verbond?

Uit het antwoord op die vragen, zal de noodzaak van een ledenwerfaktie naar voren komen.

De vraag die u als ledenwerfers straks ongetwijfeld gesteld zal worden:

„Moet ik nou echt lid van dat Verbond worden?” kunt u dan niet alleen met ja, maar ook met kracht van argumenten beantwoorden.

Modern humanisme

Het Humanistisch Verbond staat voor modern humanisme. Modern humanisme wil méér doen dan alleen achteraf hulp verlenen aan mensen die vast liepen of achteraf dingen korrigeren die fout bleken te zijn. Modern humanisme wil ook maatschappij-kritisch werkzaam zijn.

Al was het alleen al omdat maatschappij-kritisch bezig zijn zonder bezinning een slag in de lucht is, B L I J F T het Verbond ook zijn taak als bezinnings- en vormingscentrum voortzetten.

Verouderd

Het modern humanisme wil de mens tot vrijheid brengen, opdat de mens niet meer de speelbal is van eigen of anders-mans on-vrijheid.

Dat wil zeggen: een mens die eigen verantwoordelijkheid draagt voor zijn eigen leven.

Maar evenzeer: een mens die verantwoordelijkheid draagt voor zijn medemens in gezin, bedrijf en maatschappij.

Door verouderde uitgangspunten: (ik kan daar thans niet verder op ingaan, maar slechts stellen dat zij hun oorsprong vinden in thesen van mythische, theologische, wijsgerige en natuurwetenschappelijke aard die tot dusverre het gezicht van de Europese kultuur hebben bepaald) zijn produktie en verbruik doel op zichzelf geworden en is een enorme aanwas van de bevolking bevorderd.

Beide hebben geleid tot

De heer W. C. Fiege, directeur van het Humanistisch Verbond, leidde op 5 september in het Humanistisch Centrum in Den Haag met een toespraak tot de ledenwerfgroepen de ledenwerfaktie in.

roofbouw op de natuur, tot vervuiling van het milieu en tot vernedering van de mens tot middel. Zowel in het „Rapport van de Club van Rome” als in dat van Dr. Mansholt, die beide daarover gaan, vormt het ethische aspekt een grote witte plek.

Het is echter geenszins alleen maar een zaak die „technisch” moet worden aangepakt.

Laat ik héél duidelijk zijn: Milieuhygiëne is géén goed op zichzelf. Integendeel, wanneer de verwerkelijking van de menselijke vrijheid dat zou eisen, moet een humanist bereid zijn daarvoor in stof en stank te leven.

Roer moet om

Wanneer thans gesteld wordt, dat door de toepassing van de technologie de

aarde onbewoonbaar dreigt te worden en dat daarom het roer om moet, is dat juist. Maar de humanist stelt daarbij twee vragen.

Ten eerste: met welke middelen?

Ten tweede: met welk doel?

In de eerste plaats zullen de middelen zedelijk verantwoord moeten zijn.

Het min of meer diktatoriaal vaststellen van de middelen — bijvoorbeeld door een technokratische elite in Brussel — verwerpen wij evenzeer.

En vervolgens verwerpen wij als doel een wereld waarin de mens gekonditioneerd op een systeem, om het even of dat systeem kapitalistisch of kommunistisch is.

Ofschoon hierbovenvermelde systemen, evenals het Christendom terzake voliedig gefaald hebben, wordt het zicht op de problemen bij veel mensen toch nog verduisterd door dogma's, vooroordelen en beïnvloeding door machthebbers.

Het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond heeft besloten een besturenkonferentie over ekologie te doen voorbereiden. Die bijeenkomst zal in oktober plaats vinden. Tevens heeft het besloten het resultaat ervan in de afdelingen ter discussie te stellen;

tot een eerste standpuntbepaling te komen op het in 1973 te houden kongres van het Humanistisch Verbond;

een nationaal symposium in de winter 73/74 te organiseren;

de discussie — met name dus over de ethische aspekten — met Oost-Europa te openen;

de Internationale Unie van Humanistische Organisaties voor te stellen aan deze problemen het kongres van 1974 te wijden.

Zoals u ziet ligt hier voor het moderne humanisme een enorme taak.

Mankracht en geld

De organisatorische vorm van het Humanisme in Nederland, het Humanistisch Verbond, kan echter de bestaande taken hulpverlening (via geestelijke raadslieden aan studenten, leger, gevangenen, bejaarden)

bezinning (op ethische en maatschappelijke vragen) en

maatschappijhervorming (via voorlichting, vorming, onderwijs, opleiding) nu al maar héél beperkt aan.

Er is gebrek aan mankracht. Er is gebrek aan geld, en dat terwijl er steeds méér een beroep op ons gedaan wordt!

Illustratie uit de wervingsfolder, „U heeft het Humanistisch Verbond nodig”.

Onze slagzin voor deze ledenwerf-
kampagne is dan ook
**HET VERBOND HEEFT U NODIG
U HEEFT HET VERBOND NODIG**

Er zijn duizenden en duizenden men-
sen die net zo denken als u en ik.
**ZE ZIJN HUMANIST MAAR ...
NOG GEEN LID VAN HET
VERBOND**

En daarom beste vrienden is het uw
taak als ledenwerfers het Verbond nog
meer bekendheid te geven en te laten
weten, dat wij staan voor vele duizenden
Nederlanders die niet bij een kerk zijn
aangesloten.

Wij moeten overal bekendheid geven
aan onze wil om als een moderne ver-
jongde beweging mens en maatschappij
te dienen in één van de grootste, zo niet
de grootste, geestelijke en maatschappe-
lijke crises.

Verantwoordelijkheid

Er zijn veel mensen die zeggen: „Ik
zie het niet meer zitten”.

Mijn antwoord is dan: „Voor het
eerst in de geschiedenis zijn wij thans
eindelijk zo ver dat er mogelijkheden
zijn om het te zien zitten”.

Ik bedoel: pas nu gaan de mensen
hun onvrijheid een heel klein beetje be-
seffen.

Dat is de eerste stap naar vrijheid.

Natuurlijk bedoel ik géén vrijheid-
zonder-meer maar ... vrijheid in verant-
woordelijkheid voor de mede-mens.

Die verantwoordelijkheid brengt óók
mede dat wij het Humanisme een orga-
nisatorische vorm geven:

het Humanistisch Verbond. En dat
wij die organisatie steunen met onze
werkkracht en geld.

Wij moeten de tienduizenden die naar

instelling reeds lang bij ons horen, er toe
brengen lid te worden.

Al was het alleen maar om door hun
kontributie ons het werken mogelijk te
maken.

Maar ... degenen die iets daadwerke-
lijks willen doen, ontvangen wij natuurlijk
met wijdopen armen.

Wij moeten de mensen duidelijk ma-
ken, dat kankeren tegen allerlei misstan-
den die wij gezeten in een luie stoel op
de Tévé zien, beslist onvoldoende is.

Wil het Humanistisch Verbond er
iets aan kunnen doen, dan moeten die
duizenden geestverwanten lid worden.

Welnu beste vrienden,

Overtuig die mensen, dat het moder-
ne humanisme, het Humanistisch Ver-
bond bijna wanhopig op hen wacht!

Vraag ze bij ons te komen.

Bij het geestelijk tehuis **DAT HUN
EIGEN HUIS IS.**

Zeg ze nogmaals:

**HET VERBOND HEEFT U NODIG
U HEEFT HET VERBOND NODIG**

Onze Aktie

Zoals u weet heeft onze oproep aan
de leden om adressen van belangstellen-
den te verstrekken veel weerklank ge-
vonden.

Datzelfde geldt voor ons verzoek aan
de afdelingen ledenwerfgroepen te for-
meren.

Wij hebben van onze kant voor goed
voorlichtingsmateriaal gezorgd.

Een wervingsbrief met o.i. uitstekende
informatiefolder gaat nu binnenkort
— met antwoordkaart — aan alle op-
gegeven adressen.

Tegelijkertijd komt er een grote ad-
vertentie in het tijdschrift „Inzicht” even-
eens met antwoordkaart.

Belangstellenden uit die hoek ontvan-
gen hierboven vermelde brief plus infor-
matiefolder.

Zonodig wordt er na enige tijd een
rappel-brief verzonden en eventueel mon-
deling of telefonisch contact door u als
ledenwerfers opgenomen. U, als leden-
werfgroepen, ontving daartoe speciale
instructiemappen.

Tenslotte hopen wij vele duizenden
nieuwe leden met een welkomstbrief plus
een prachtige informatiebrochure te mo-
gen begroeten.

Voor de goede afhandeling van die
kampagne zijn in de personeelssector op
het Centraal Bureau speciale voorzienin-
gen getroffen.

Gedurende de maanden september en
oktober zal de actie in ons eigen orgaan
Humanist en in onze radio- en T.V.-
uitzendingen krachtig worden onder-
steund.

Hooggespannen

Tenslotte onze verwachtingen.

Onze verwachtingen zijn hoog gespan-
nen. Wij hopen duizenden nieuwe leden
te winnen.

Leden die het nieuwe gezicht van het
Verbond mede zullen bepalen.

Leden die ons tenminste financieel
ondersteunen.

Maar zo mogelijk ook iets van hun
werkkracht aan het Verbond zullen ge-
ven.

Nederlandse aktiegroep steunt Engelse werknemers

De baas kan afvloeien...

Bedrijfssluiting

Woensdag 21 juni j.l. om kwart voor twee kregen de stomverbaasde vakbondsvoormannen van de bedrijfsleiding van de Briant Colour Printing Company te horen dat zij en alle 150 werknemers van nu af aan op straat stonden. Dit werd hun koel en zakelijk meegedeeld alsof het alleen om het doorstrepen van een paar getallen ging, in plaats van om het bestaan en de toekomst van die 150, met hun echtgenotes en hun vaak nog jonge kinderen.

Zij waren plotseling op staande voet ontslagen, en er werd geen uitleg gegeven, geen commentaar, geen gelegenheid tot discussie. Nog wel werd meegedeeld dat het bedrijf geen afvloeiingsregeling kon treffen teneinde de klap financieel althans nog 'n beetje op te vangen.

Bij navraag bleek later dat de eigenaar en directeur Derek Syder die dag op Ascot had doorgebracht.

De mensen van de Briant Colour Printing Company konden nu twee dingen doen: zich bij de uitzichtloze situatie van werkeloosheid neerleggen, of: het niet némen. Ze kozen als één man voor het laatste.

Voorgeschiedenis

De klap kwam des te harder aan omdat het het laatste jaar juist erg goed was gegaan: er werd een omzet van 12 miljoen gulden gehaald, de (nieuwe) vestiging had airconditioning en nog andere technische snufjes, er stonden de modernste persen, er waren plannen voor aankoop van een 4-kleuren drukpers van ca. f 500.000,— en van nog andere dure persen, enz. Er was ook meer werk dan het bedrijf aan kon, veel moest worden afgeslagen, er werd veel overgewerkt. Niets wees op de noodzaak van een sluiting...

Een week voor de liquidatie werd

„Aktie Andere Koers” uit Rotterdam zet zich in voor de werknemers van de Briant Colour Printing Co., die na sluiting door de direktie zelf hun bedrijf voortzetten. A.A.K. steunt de medewerkers van deze Engelse drukkerij onder meer door het verspreiden van het sluitingsverhaal en het daarop volgende succesvolle verzet. Ook roept A.A.K. op tot het storten van geld ten bate van de „BCP work-in” op zijn giro 252552.

De redaktie van de Humanist heeft dit bericht overgenomen omdat zij dit een hoopvol voorbeeld vindt van een gebeurtenis, waarbij de direktbetrokkenen zelf hun situatie in eigen hand nemen. Op een gegeven moment buiten spel gezet door voor hen onzichtbare machtsinvloeden en om onkontroleerbare economische redenen, besluiten zij om zelf door te gaan. Noch voor hen noch voor ons zijn de economische konsekwenties op makro-nivo te overzien, maar in een tijd waarin de redenen voor bedrijfssluiting vaak zo discussiabel zijn, lijkt dit een aantrekkelijker alternatief dan een moedeloze wandeling naar de W.W.

nog een 60-jarige man aangenomen en hem werd een safe baan voorgespiegeld. Een week later werd hem door dezelfde mensen verteld dat hij overbodig was...

In B.C.P. Workers News no. 1 (juni '72) werden 194 sluitingen onder de Londense (!) drukkerijen opgesomd. Het leger van werkeloze drukkers groeide stil-tjes aan... „And this is where it stops” zeiden de B.C.P. workers, nou is het genoeg!

Work-in

Binnen 24 uur was het volgende ge-

organiseerd: poorten en ramen werden gebarricadeerd; schema's werden opgesteld voor het bewaken van het terrein; iedereen werkte onder technische leiding van de voormannen van de bedrijfs-groepen; de aanvoer van materialen, het vinden van nieuwe orders werd geregeld, contact werd onderhouden met bestaande klanten in verband met de voortgang van de betalingen; slaapgelegenheid werd geregeld, evenals voedselvoorziening en gelegenheid tot ontspanning buiten de werktijden; een werkersfonds werd opgericht en beheerd (voor giften en betalingen), steunakties werden georganiseerd etc. etc.

Dankzij de verbazingwekkende vastberadenheid, eenheid en solidariteit kon een zeer hechte organisatie worden opgezet, een work-in waarvoor de Upper Clyde Shipbuilders zo'n grandioos voorbeeld hebben gegeven.

Het lukte om opdrachten te krijgen, van entreekaartjes tot zelfs een heel boek. Er is geen werk voor iedereen, maar er zijn ook veel mensen nodig voor de „picketlines”, het organiseren van steunakties e.d.

Er is een eerste klas communicatiesysteem tussen de arbeiders, o.a. via bulletins en een wekelijkse algemene vergadering met het laatste nieuws, gevolgd door discussies en vragenstellen.

Mensen van de 4 drukkersbonden werken nu hecht samen, men leert dat de vakbonden er zijn voor MENSEN en voor hun RECHTEN, en niet alleen om te verkopen. Van bondsleden, maar ook van andere arbeiders: havenarbeiders, mijnwerkers, spoorwegpersoneel, metaalarbeiders, kantoorpersoneel e.a. komt zeer veel steun. De bezetters zijn heus geen romantische naïeve revolutionairen. Ze vechten niet voor een of andere politieke ideologie. Ze zijn meer waard: ze laten eenvoudig niet met zich sollen door een miljonair, ze vechten voor een menswaardig bestaan, voor zichzelf en hun gezin.

doorlezen op pag. 7

Wereldwinkel Arnhem

Sinds augustus 1969 werd door NOVIB/UNESCO in Arnhem met een wereldwinkel en informatiedepot geëxperimenteerd.

In oktober 1970 werd door deze groep tezamen met UNICEF bij de gemeenteraad kontakt gezocht met het doel voor de wereldwinkel een pand ter beschikking te krijgen.

Hier zou ook eventueel een regionaal NOVIB-Bureau worden gevestigd, hetgeen niet is doorgegaan.

In januari 1971 werd een pand ter beschikking gesteld en in april 1971 werd de wereldwinkel officieel in gebruik gesteld.

Het bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van NOVIB/UNESCO, UNICEF, Wereld Diakonaat, Dekenale Werkgroep Derde Wereld, HIVOS en de projektgroep INJECTIE. Tevens hebben 3 leden namens de medewerkers zitting.

Men heeft genoeg personeel voor de winkelverkoop; voor de andere taken, zoals administratie, inkoop, onderhoud etc. is men nog „understaffed”. Veel tijd van de bestuursleden wordt nog ingenomen door de kontakten met de landelijke stichting van wereldwinkels en leveranciers.

Ten verkoop worden aangeboden: levensmiddelen, kunstvoorwerpen en publikaties.

SALDO

Er werd een financiële administratie opgebouwd, rekening houdend met 25 organisaties, waarvan goederen in consignatie werden ontvangen.

Deze administratie gaf in het begin moeilijkheden. Dit is nu geregeld. De wereldwinkel geeft nu ook zelf goederen in consignatie aan actiegroepen. Voor de inkoop van honing uit Tanzania werd een lening verkregen van de Hervormde Gemeente Arnhem.

De financiële stand van zaken sloot op 31 december 1971 met een saldo van f 1.552,80.

Over het inkoopbeleid bestaat landelijk zowel als plaatselijk nog geen overeenstemming, daar het gezicht van de winkel bepaald wordt door de produkten die verkocht worden, speciaal wat betreft de literatuur. Hierover vindt nog een discussie-avond plaats.

De grote wereldproblematieken moeten in de wereldwinkels tot uitdrukking komen. In dit verband wordt ook gewezen op het verband tussen UNCTAD en de winkels. Ook in Arnhem is de winkel voor een groot deel de dagelijkse presentatie van de UNCTAD-problematiek in de samenleving. Het wordt eveneens van groot belang geacht, dat de winkel veel aandacht besteedt aan de milieuproblematiek.

NOG NIET ...

In juli draaide de winkel slecht, zowel wat medewerkers als omzet betreft. Men wijt dit aan de vakantietijd. De verwachtingen voor september zijn ook in verband met de te ondernemen akties hoopvol.

De akties tot het vormen van een HIVOS-groep Arnhem hebben nog niet tot het beoogde doel geleid. Na aanschrijving van alle HIVOS-kontribuanten in Arnhem e.o. werden in totaal door de heer Dijkstra 7 reakties ontvangen. Met 4 hiervan blijft hij kontakt onderhouden om in de toekomst tot de vorming van een vast groepje te komen.

vervolg pag. 6

Zelf aan het woord

„Alle deuren werden van slot afgedaan behalve de buitendeuren. We zeiden: als we elkaar niet kunnen vertrouwen, kunnen we wel inpakken. En er is niets, maar dan ook niets gestolen”.

„Welke lessen hebben we tot nu toe geleerd? Wel,

1. je hebt geen baas nodig, de arbeiders samen kunnen het best zelf!

2. het hele systeem waarin we leven is korrupt, 't zijn niet een paar mensen.

3. de vakbonden hadden ons rustig naar de bedeling laten lopen.

4. de pers en de TV zijn niet erg solidair: je moet kennelijk Bobby Fisher heten en niet: Arbeider”.

Vrouw van een werknemer in een brief aan de directeur:

„Ik wil nog graag iets weten: vervulden uw daden uw vrouw ook met trots en bewondering voor u? Ik vraag dat omdat ik zelf zo vreselijk trots ben op mijn man ...”

Radio en tv

**Radio, Hilversum 2, 9.45-10.00 uur
17 september**

Redden we het met onszelf?

Een nieuwe noodzakelijke aktie van het Humanistisch Verbond.

24 september

Redden we het met onszelf?

Een nieuwe noodzakelijke aktie van het Humanistisch Verbond.

TV, Nederland 1, voor het laatste journaal.

17 september

Wat doe je met je humanisme?

Een gefilmd portret van de familie Elveld in Amstelveen.

1 oktober

Humanistisch vormingsonderwijs.

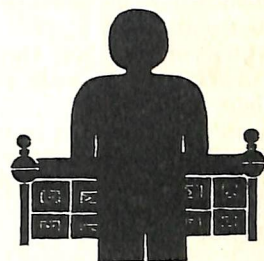
Een filmverslag van een openbare hvoles op de Jan Ligthartschool te Waddinxveen.

voorkómen

is beter dan

voorKomen

help de
RECLASSERING

Het Nationaal Bureau voor Reclasher (uitvoerend orgaan van de Vereniging van Reclasherinstellingen) voert in de week van 18 tot en met 24 september zijn Nationale Reclasheractie.

Het thema is: jeugddelinquentie, het motto: voorKOMEN is beter dan VOOR-komen.

De aktie van het NBR heeft een tweeledig doel. Allereerst het onder ogen van buitenstaanders brengen dat delinquent gedrag niet zoals vaak nog wordt aangenomen voortvloeit uit een bepaalde karakterstruktuur. Onderzoek heeft integendeel aangetoond dat dit gedrag in de meeste gevallen in wisselwerking met de omgeving ontstaat.

In de tweede plaats richt de aktie zich op fondswerving ten behoeve van het reklasseringswerk, waarbij de preventieve aanpak een grote plaats inneemt.

Bijzondere vermelding nog — ook met het oog op de winterprogramma's van de afdelingen — van de reklasseringsfilm „Douwe van den Berg ongewenst”. Een discussiefilm geregisseerd door Nico Crama. Deze en nog andere reklasseringsfilms zijn aan te vragen bij de filmoteek van de Rijksvoorlichtingsdienst, Noordeinde 43, Den Haag.

Stuur ons meer adressen

OOK U kent wel enige mensen, die wel lid zouden willen worden van het Humanistische Verbond, als hun dat eens wordt gevraagd.

Geef de namen en adressen van deze mensen spoedig op aan het Centraal Bureau van het H.V., Postbus 114 te Utrecht.

Vredesweek '72

Het doel van de vredesweek is: mensen op verschillende niveaus van de samenleving bewust te maken van hun verantwoordelijkheid voor de vrede. Daarbij gaat het steeds weer om de vraag: WAT DOET NEDERLAND?

In hoeverre zijn we zelf medeplichtig aan onrecht en onvrede in de wereld?

Hoe actief of hoe laks zijn de kerken, de politieke partijen, de vakbonden, de ondernemingen, de persorganen, de regering, het onderwijs?

Hoe actief of hoe laks zijn we zelf om deze instellingen in onze eigen omgeving te beïnvloeden?

Het is de moeite waard daarmee bezig te zijn. Het is namelijk een leugen te beweren, dat een klein land als het onze machteloos is. Nederland is een machtig land. Het behoort tot de groep van tien rijke landen die in de wereld de dienst uitmaken. Nederland is één van de schakels van de NAVO. Het

is een van de partners in de EEG. Nederland is de thuishaven van enkele zeer machtige mammoet-ondernemingen. Het is een land dat in vele internationale organen en instellingen een gerespecteerde rol vervult.

De vergrote Europese gemeenschap (na de toetreding van Engeland en de andere landen) zal een enorme handelsmacht zijn. Zal dat gaan ten koste van de derde wereld? Is West-Europa op weg een ouderwetse grote mogendheid te worden, die dan ook over een eigen kernmacht moet beschikken?

Bij het denken over de toekomst van Europa leek evenwel het aantal alternatieven uiterst beperkt. Deze beangstigende situatie is, naar de mening van het Interkerkelijk Vredesberaad, voor alles het gevolg van het feit, dat we met z'n allen gevangen zitten in het afschrikkingssysteem. Dit gevaarlijke en immorele systeem legt enorme beperkingen op. De oorzaken zijn bekend. Maar hoe we

er weer uit moeten komen, weten we niet.

Toch hangt de toekomst van Europa, zowel van West- als van Oost-Europa, af van de mogelijkheden om de huidige patstelling te doorbreken. Welke mogelijkheden liggen daarbij binnen de macht van Europa zelf? Welke stappen kunnen een proces in de goede richting op gang brengen? Wat is de goede richting?

Wat kunnen instellingen en mensen in Nederland doen? Hoe kunnen we leren onze macht te delen met de machtelozen? Hoe machtig of machteloos zijn we zelf? Daarover gaat de vredesweek.

Daarover kunt u verdere informatie vinden in de volgende uitgaven van het IKV: De vredeskrant 1972 (f 0,25), het cahier no. 11 getiteld „Veilig Europa” (f 5,25), het cahier no. 12 „Europa, wereldmacht van morgen?” (f 3,75) en de Europa-krant voor het onderwijs (f 0,50). Verkrijgbaar bij Dokumentatie IKV, Parkweg 20A te Voorburg of op de plaatselijke stands tijdens de vredesweek.

(Door gebrek aan mankracht kan het Humanistisch Verbond landelijk helaas geen actieve bijdrage leveren aan het belangrijke centrale werk van het IKV. Plaatselijk is er dikwijls wel een goede samenwerking.) J. d. L.

INGEZONDEN BRIEVEN

Vervolg van pag. 2

drinkwaterfluoridering zijn. Waar is die meerderheid? Die enkele leden van het bestuur van de Mij van tandheelkunde? Zij spreken niet namens hun leden! Ook van de artsorganisatie spreekt alleen het bestuur.

Daartegenover bevinden zich duizenden verklaringen van artsen en medisch specialisten uit de gehele wereld zwart op wit. Zijn de ministeries voor gezondheidszorg in Italië, Frankrijk, Zuid-Afrika, Z.O. Australië allemaal sufferds?

Veel gehoord is de uitlating als zou de Wereldgezondheidsorganisatie de fluorideringsmanieren aanbevelen. De werkelijkheid is wel anders. De fluorideringsmotie was in eerste instantie helemaal niet haalbaar, zelfs na er een serie voorwaarden aan te hebben verbonden was de sfeer nog negatief. Uiteindelijk is de motie aangenomen op de laatste dag toen er nog 33 van de $\pm$ 1000 leden aanwezig waren. Zelfs toen nog moest deze motie nog in een pakket andere maatregelen ondergebracht worden. Theoretisch is het dus mogelijk dat niet één land voor was.

Ontleden we de vele andere kreten, dan blijft er van de massa voorstanders en hun argumenten niet veel over.

De vergelijking met fiets, stoomketel, aspirine e.d. gaan in zoverre niet op dat ik niet verplicht word hiervan gebruik te maken. Zonder water kan ik echter niet.

Dat er gevolgen te duchten zijn van fluoride is een vrij logische zaak, ondanks hardnekkig ontkennen van de geleerde voorstanders. Voor elk chemisch medicijn bestaan personen met overgevoeligheid dus waarom hiervoor niet.

De heer v. Noordwijk maakt de zaak alleen nog maar ingewikkelder door te trachten door losse opmerkingen twijfel te zaaien.

1. We spreken wel degelijk van een hoeveelheid. Door de A.M.A. in de V.S. wordt een dosis van 2 mg/l. als schadelijk aangenomen. Voor gevoelige personen en veeldrinkers is hier dus wel degelijk sprake van een vergif.

2. Of fluoride een normaal bestanddeel is wordt ernstig betwijfeld. In ieder geval is dit dan calcium fluoride en geen natrium fluoride.

3. Dit is natuurlijk klinkklare onzin. Het gaat om het feit of water als transportmiddel van een medicijn gebruikt mag worden. Al het overige heeft een ander doel, n.l. kwaliteitsverbetering van het water.

4. Als u de uitspraak van de Raad van State wekelijks gelezen zou hebben, dan zou u met prof. Duynstee zeggen dat dit een staatsrechtelijk onjuiste methode is om aan fluoridering een schijn van wettigheid te geven.

6. Voorstel tot bewijsvoering, overigens een zeer gekompliceerd geheel, is gedaan door drs. Roelofs aan T.N.O. Hierop is geen reactie vernomen.

7. Het niet bevestigen van iets houdt niet in dat het niet waar kan zijn. Het ligt er maar aan welke proeven je neemt om iets te willen onderzoeken.

8. Geldt ook voor de voorstanders. Een tandarts kan het effect op de gehele mens ook niet controleren. Toch bestond de onderzoek commissie van de Gezondheidsraad overwegend uit tandartsen. De proef in Tiel is ook niet door medici begeleid!

9. Konsequent gezond eten is wel degelijk in staat cariës geheel uit te bannen. Het is alleen bijna praktisch niet uitvoerbaar met als belangrijkste reden dat men geleefd wordt!

10. Twijfel is gezond als dit leidt tot positieve inbreng. Het luisteren hiernaar schijnt echter soms zeer moeilijk te zijn.

Laten we beseffen dat we bezig zijn

met het invoeren van een principieel onjuiste methode om een kwaal te lijf te gaan. Cariës is geen fluorgebreksziekte door een civilisatieziekte. Door het probleem bij zijn oorzaak aan te pakken verbeteren we de gezondheid van de gehele mens en tasten we het kleine beetje vrijheid wat we nog overgehouden hebben niet verder aan.

J. D. Wannee, Tiel

Fluor (6)

Weet mijnheer O. Birman, dat de World Health Organisatie wiens kongres internationaal in Den Haag werd gehouden gefinancierd is door de Amerikaanse aluminium maatschappij, die haar afval fluor kwijt moet.

En mijnheer Van Noordwijk weet die, dat natuurlijke fluor iets anders is dan het Amerikaanse afvalprodukt.

Weet u dat mijnheer Van der Meulen in Zwitserland woont bij de schoonste waterbronnen en betaald wordt en alle kongressen afreist om zijn gewichtigheid te bewijzen en volgens mijn sterke vermoeden in een Amerikaanse pressiegroep zit.

Mijn standpunt is en blijft:

STOP
FLUORIDERING
Eis zuiver drinkwater

Vraagt u eens een artikel wetenschap van Ir. Blosch te Naarden over dit onderwerp.

H. W. Philips
Amsterdam